

Vragen en antwoorden

Inloopbijeenkomst natuurherstel Kamerik-Teylingens
19 april 2022

Algemeen

1. V. Wat maakt het natuurgebied Kamerik-Teylingens zo bijzonder?

1. A. Het is één van de laatste restanten nat schraalland van het Utrechtse veenweidegebied uit het verleden. Met name ver van boerderijen afgelegen percelen met een ongunstige hydrologische situatie, of percelen die moeilijk beheerbaar waren werden extensief beheerd en gebruikt als hooiland. In het gebied zijn 68 verschillende soorten vaatplanten geïnterpreteerd met ronde zonedauw, veenreukgras, blauwe knoop, moeraskartelblad en moeraslathyrus als de meest bijzondere. Ook zijn er van 10 vogelsoorten broedgevallen bekend met 31 territoria. De meest bijzondere soort betreft een broedgeval van de spotvogel. Het betreft een voormalig beschermd natuurmonument en maakt nu deel uit van het Natuur Netwerk Nederland en dient als verbindingzone tussen de Nieuwkoopse Plassen en Groot Wilnis Vinkeveen.

2 V. Waarom is natuurherstel nodig?

2 A. Kamerik-Teylingens is een bijzonder natuurgebied met nat schraalland waarin zich zeldzame planten bevinden. De kwaliteit van het bestaande schraalland gaat snel achteruit door verdroging en verzuring. De voorgestelde herstelmaatregelen zijn erop gericht dat het gebied zich herstelt als vochtig hooiland/ nat schraalland. We treffen dan ook inrichtingsmaatregelen om het leefgebied van de bijzondere flora te herstellen en uit te breiden. Daarmee kan het gebied eveneens een belangrijke verbindingzone vormen voor dieren die afhankelijk zijn van deze specifieke flora en blauwgraslandvegetaties.

3 V. Wat is Natuur Netwerk Nederland?

3 A. Dit is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Voor de realisatie van dit netwerk zijn de provincies verantwoordelijk. Meer info hierover in de provincie Utrecht:
<https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/natuur/natuurnetwerk-nederland-nnn#nnn>

4 V. Welke maatregelen worden genomen?

4 A. Het inrichtingsplan voorziet in de realisatie van de juiste omstandigheden voor de ontwikkeling van nat schraalland / vochtig hooiland. Hiervoor worden stukken voormalige agrarische grond geplagd en wordt het peil opgezet. Voor het opzetten van het peil zijn diverse waterhuishoudkundige aanpassingen nodig zoals het plaatsen van een pomp en verwijderen van doorvoeren onder de houtkade. Langs de gebiedsgrens in het zuiden wordt een natuurvriendelijke oever aangelegd en in het gebied komen vlonderbruggen om het beheer van het huidige schraalland en de houtkade te verbeteren. Op het in een punt uitlopende westelijke perceel is een klein struweel voorzien. Het maaisel van het bestaande natuurgebied zal deels over de geplagde delen worden verspreid zodat zaden van zeldzame planten daar kunnen ontkiemen. In het bestaande natschraalland zal mogelijk plaatselijk zeer beperkt worden geplagd om de kwaliteit te verbeteren.

5 V. Van wie komt dit initiatief?

5 A. Dit is een initiatief van provincie Utrecht dat al langer loopt, zo is in 2013 een concept inrichtingsplan opgesteld en heeft in 2018 een kavelruil plaatsgevonden waarbij percelen grenzende aan het bestaande beschermd natuurmonument Kamerik-Teylingens van Staatsbosbeheer vrij zijn geruild. Hiermee is het oppervlakte van het totale gebied vergroot met een bufferzone van circa 8 ha. Nu zijn we in de fase beland om natuurinrichting uit te voeren op deze voormalige agrarische grond. Hiervoor dient eerst de agrarische bestemming te worden gewijzigd naar de bestemming natuur.

Provincie Utrecht is opdrachtgever en werkt nauw samen met Staatsbosbeheer als eigenaar die het gebied beheert. Ook is het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden betrokken voor de waterhuishoudkundige aanpassingen.

6 V. Wat is de planning?

6 A. 2022/2023: Doorlopen bestemmingsplanprocedure: agrarische bestemming wijzigen naar natuur.
Indienen omgevingsvergunning en watervergunning.
Eind 2023: Start uitvoering.

7 V. Hoe groot is het plangebied?

7 A. In totaal circa 10,5 ha.

8 V. Hoe wordt de omgeving betrokken?

8 A. Via inloopbijeenkomst(en), de lokale media, bewonersbrief, website Staatsbosbeheer (<https://www.staatsbosbeheer.nl/wat-we-doen/werk-in-uitvoering/vechtstreek-natuurherstel-kamerik-teylingen>), waar nodig 1:1 gesprekken en één loket voor vragen: m.kortlever-boer@staatsbosbeheer.nl.

9 V. Wie is aanspreekpunt?

9 A. Staatsbosbeheer – Marloes Kortlever-Boer, projectleider – m.kortlever-boer@staatsbosbeheer.nl
Provincie Utrecht – Johan van Dijk - johan.van.dijk@provincie-utrecht.nl

Waterhuishouding

10 V. Wat betekent het opzetten van het waterpeil voor omwonenden?

10 A. Doordat het natuurgebied is afgesloten van de omgeving, heeft het opzetten van het waterpeil geen gevolgen voor de sloten in omliggende gebieden. Het grondwaterniveau zou wel kunnen stijgen, maar dit wordt dan opgevangen door aangrenzende sloten.

11 V. Er komen meer waterhuishoudkundige aanpassingen, welke zijn dat?

11 A. Herprofileren van een sloot, aanleggen van een natuurvriendelijk oever, plaatsen van duikers, verwijderen van duikers, herstellen van dammen, plaatsen van een pomp.

12 V. Maakt de voorziene pomp herrie en kan deze pomp elders in het gebied (op grote afstand van woonhuizen) worden geplaatst?

12 A. Het type toe te passen pomp is nog niet bekend. Bij het uitkiezen van de pomp zal rekening gehouden worden met het geluid wat de pomp produceert. Tevens zal beoordeeld worden of de pomp op een andere plek in het gebied kan worden geplaatst. Het is echter van belang dat het water dat wordt ingelaten van een zo goed mogelijke kwaliteit is. Om deze reden is ervoor gekozen om water in te laten vanuit de hoogwatervoorziening (het peilvlak van de Kamerikse Wetering). Dit geeft een beperking met betrekking tot de locatiekeuze van de pomp.

13 V. Hoe wordt de houtkade waterdicht gemaakt?

13 A. Dit moet nog onderzocht worden. Vooralsnog is bekend dat 3 doorvoeren in de kade aanwezig zijn die moeten worden dichtgezet.

14 V. Recent zijn baggerwerkzaamheden uitgevoerd waarbij bagger op het aangrenzende perceel is verspreid. Waarom smeer je de bagger uit over percelen die je later wilt verschralen?

14 A. Dit is enkel gebeurd ter plaatse van de houtkade. De houtkade gaan we niet verschalen.

Recreatie

15 V. Is/wordt het gebied ontsloten voor recreatie?

15 A. Nee, net als nu het geval is, blijft het gebied gezien de kwetsbare flora niet toegankelijk voor publiek.

Omliggende bedrijven

16 V Heeft de inrichting van dit natuurgebied een effect op de uitbreidingsmogelijkheden van agrariërs in de omgeving?

16 A Het is geen N2000-gebied maar wel onderdeel van Natuur Netwerk Nederland (NNN). Externe werking op NNN gebieden wordt niet getoetst door de provincie. Dus ook niet het effect van extra stikstof die neerslaat als gevolg van het uitbreiden van een agrarisch bedrijf.

Natuur

17 V Komen in het gebied planten voor die giftig zijn voor paarden?

17 A . Na inrichting is het gebied dusdanig verschaald dat de kans zeer gering is dat er giftige soorten zich zullen vestigen. Jacobuskruiskruid komt daar in ieder geval niet voor, de plant gedijt op open fosfaatrijke zandgronden. Kamerik Teylingen is een veenweidegebied.

18 V. Zal overlast van muggen en knutten/meurzen voor bewoners toenemen?

18 A. In de toekomst zal de natte zone in het gebied (het huidige schraalland) worden uitgebreid. Hierdoor neemt het leefgebied van muggen en knutten ook toe. Steekmuggen ontwikkelen zich in ondiep water. De muggenlarven die daar opgroeien worden graag gegeten door allerlei dieren zoals salamanders, kevers en libellenlarven die voorkomen in het natuurgebied. Doordat het een open gebied blijft waar de wind doorheen waait en in het water andere dieren aanwezig zijn die de larven op eten zal de overlast minder zijn dan bij een moerasgebied met luwte door hoog riet of struiken en bomen. De maatregelen die werken tegen de muggen werken voor een groot deel ook tegen de knutten. In 2002 heeft Rijkswaterstaat een informatieve flyer over muggen en knutten uitgebracht. U vindt hem door te klikken op: [muggen en knutten](#).

Tips voor thuis: Steekmuggen ontwikkelen zich graag in kleine watertjes, bijvoorbeeld ook rondom de huizen in regentonnen, bloempotten en dakgoten waar water in blijft staan. Hier leven geen andere beestjes die de muggenlarven kunnen opeten. Door deze bloempotten op te ruimen, regentonnen goed af te sluiten en dakgoten te laten afwateren, kunt u zelf ook veel doen om overlast te voorkomen.

19 V. Zijn er plannen om het natuurgebied uit te breiden naar de overkant van de Van Teylingenweg zodat op termijn een lange verbindingstrook ontstaat vanuit de Nieuwkoopse Plassen parallel aan de Lange Meentweg?

19 A. De verwachting is dat de begrenzing van de NNN gebieden rondom de Lange Meentweg niet meer uitgebreid zullen worden.

20 V. Naast flora welke dieren gaan ook profijt hebben van het natuurherstel?

A. Insecten (vlinders, libellen etc.) profiteren van de ontwikkeling van bijzondere flora.

Vogels vinden er rust om te nestelen en voedsel (zaden en insecten).

Vleermuizen: Dit soort kleine, maar langgerekte gebiedjes zijn belangrijk als veilige route voor vleermuizen (houtkade).

Grondgeboden zoogdieren.

Klimaat

21 V Hoeveel CO₂ en methaan komt er vrij bij de plagwerkzaamheden? Is dit maatschappelijk gezien wel verantwoord?

21A Bij de natuurinrichting worden delen geplagd waardoor er tijdelijk en eenmalig een grotere hoeveelheid CO₂ zal vrijkomen. Het effect van de vernatting die hierdoor ontstaat is dat de vernatting van veengebieden een veel lagere (of zelfs negatieve) uitstoot van CO₂ veroorzaakt, maar een hogere uitstoot van (het zeer sterke broeikasgas) methaan veroorzaakt. Omdat de 'levensduur in de atmosfeer' van methaan veel korter is dan van CO₂, kan vernatting van veengebieden in hoge mate bijdragen aan het op lange termijn verminderen van de uitstoot van broeikasgassen.

22 V. Waarom wordt agrarische grond omgezet naar een type natuur wat niet meer gebruikt kan worden door agrariërs? Je kunt ook kiezen voor een kruiden- en faunarijkgrasland dat is een win-win voor iedereen. Je kunt het nog verpachten, je hoeft niet te pluggen, de natuur profiteert mee, en de kosten voor beheer zijn lager.

22 A Het doel van het project is om het aanwezige schraalland te versterken en uit te breiden in de omliggende bufferzone. Hiervoor zal een nat type natuur moeten worden gerealiseerd. Daar past het type kruiden- en faunarijkgrasland niet bij. Dit type is enkel voorzien ter plaatse van de beheerpaden.